

وزارت جهاد کشاورزی
معاونت ترویج و نظام بهره برداری
دفتر برنامه ریزی و هماهنگی ترویج

استاندارد
مهارت
و آموزشی

پرورش گلهای گلدانی

باغبانی

کد: ۸۳-۲۹۰۳۰۱۲

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

- ۱- مقدمه ۴
- ۲- تعریف مفاهیم و اصطلاحات ۵
- ۳- تعریف دوره ۶
- ۴- مشخصات کلی دوره ۶
- ۵- هدفهای دوره ۷
- ۶- فرصتهای شغلی ۹
- ۷- مخاطبان دوره (کارآموزان) ۹
- ۸- مربیان دوره ۹
- ۹- محتوای آموزشی دوره ۱۰
- ۱۰- فضای آموزشی ۱۱
- ۱۱- شرایط قبولی و اعطاء گواهینامه ۱۲
- ۱۲- جدول مهارتها و تواناییهای کارآموزان ۱۲
- ۱۳- جدول محتوای آموزشی و سرفصلها ۱۳

ضمیمه

- بخش اول : پرسشنامه ویژه مربیان آموزشی ۱۶
- بخش دوم : پرسشنامه ویژه کارآموزان دوره ۱۸
- بخش سوم : پرسشنامه ویژه مربیان دوره آموزشی ۲۰

مقدمه

برگزاری دوره‌های آموزشی اعم از رسمی و غیررسمی هنگامی کارآمد و اثربخش خواهد بود که از اصول برنامه‌ریزی آموزشی پیروی کرده باشد. بدیهی است این امر موجب می‌گردد تمامی فعالیت‌های آموزشی به سوی هدفهای دوره، همسو و متمرکز شوند به این جهت امروزه دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت برای دوره‌های آموزشی گوناگون «استانداردهای آموزشی» لازم را تدوین نموده و به کار می‌گیرند.

استانداردهای آموزشی حاوی مزایای فراوانی هستند به ویژه، یکسان‌سازی کمی و کیفی دوره‌ها در سطح کشور، تحقق بهتر و آسانتر تداوم یادگیری، برنامه‌ریزی منطقی‌تر دوره‌های آتی، میسر ساختن آموزش برنامه‌ریزی شده مادام‌العمر، تنظیم و پیش‌بینی دقیق‌بودجه و اعتبارات و بالاخره نظم بخشیدن به فعالیت‌های آموزشی برنامه‌ریزان برخی از مزایای استانداردهای آموزشی است.

بنابراین، توجه مجریان دوره‌های آموزشی را به این نکته جلب می‌نماید که یکی از هدفهای عمده تهیه استاندارد آموزشی حاضر، کمک به سازماندهی منطقی فعالیت‌های آنان در جنبه‌های اجرای دوره‌های آموزشی است. از این رو قبل از هر چیز ضروری است که برای هر یک از اجزای دوره‌های آموزشی، اصول و شرایط برگزاری آن را با مراجعه به استاندارد درک نمایند، سپس عملیات اجرایی خود را تنظیم کنند. امتیاز این امر آن است که تمامی زحمات و تلاشهای برگزارکنندگان از نظم لازم برخوردار شده و موفقیت آنان در انجام امور محوله تضمین خواهد شد. بدیهی است چنانچه یک دوره آموزشی چند بار در سال برگزار شود با به کارگیری استاندارد، می‌توان مطمئن شد که اجرای تمام دوره‌ها از نظر کمی و کیفی دارای استاندارد یکسان خواهند بود و عملیات برنامه‌ریزی تمامی دوره‌های بعدی نیز با اطمینان خاطر و بینش بهتری انجام خواهد شد.

مفاهیم و اصطلاحات

تعریف برخی از مفاهیم و اصطلاحات به کار رفته در این استاندارد به شرح زیر است :

تعریف کارآموز : به فردی اطلاق می‌شود که اطلاعات و دانش نظری و عملی لازم را دربارۀ پرورش گل‌های گلدانی بدست آورده باشد و با تکیه به دانش خود به پرورش انواع گل‌های گلدانی اقدام کند.

محتوای آموزشی : مجموعه اطلاعات، دانش و مهارتهایی است که طی یک دوره آموزشی به مخاطبین (کارآموزان) ارائه می‌شود و هدف برنامه‌ریزان دوره آن است که این مجموعه اطلاعات و مهارتها را کارآموزان بخوبی و بطور صحیح بیاموزند.

حیطه شناختی : عبارت است از یادگیری آن بخش از محتوای آموزشی که عمدتاً جنبه نظری داشته و غالباً مستلزم تلاش و فعالیت ذهنی است که منجر به داشتن اطلاعات فنی کامل از محتوای آموزشی می‌شود.

حیطه مهارتی : عبارتست از قدرت به انجام درآوردن یک کار که به حرکات بدنی مشخص برای انجام یک فعالیت و عملکرد منظم مربوط می‌شود.

ارزشیابی تشخیصی (ارزشیابی ابتدای دوره) : این نوع ارزشیابی آموخته‌های قبلی و تجارب کارآموزان را که یادگیری مطالب جدید است می‌سنجد و با این ارزشیابی مربی به نقطه شروع فعالیت‌های آموزشی پی می‌برد.

ارزشیابی تکوینی (ارزشیابی حین دوره) : این نوع ارزشیابی در جریان آموزش (حین اجرای دوره) انجام می‌گیرد.

ارزشیابی نهائی (ارزشیابی پایان دوره) : در پایان دوره از کارآموزان به شرح ذیل آزمون به عمل خواهد آمد :

۱- آزمون کتبی که به منظور ارزیابی آموخته‌های کارآموزان در طول دوره بعمل می‌آید.

۲- آزمون عملی که برای ارزیابی میزان مهارت و تواناییهای کارآموزان در خصوص محتوای عملی دوره به عمل می‌آید.

تعریف دوره

دوره «پرورش گل‌های گلدانی» دوره‌ای است که طی آن کارآموزان دانش و اطلاعات نظری و عملی لازم را برای پرورش گل‌های گلدانی به دست می‌آورند.

مشخصات کلی دوره آموزشی

شرایط شرکت در دوره	کلیه علاقه‌مندان به گل‌های گلدانی
مشخصات کارآموزان	جنسیت: زن - مرد سطح سواد: حداقل خواندن و نوشتن سن: حداقل ۱۸
مدت دوره	۴ روز
کل ساعات دوره	۱۶ ساعت (۶ ساعت نظری، ۱۰ ساعت عملی)
ظرفیت پذیرش هر دوره	حداقل ۱۵ نفر و حداکثر ۲۰ نفر
شیوه اجراء	نظری و عملی - روزانه و شبانه‌روزی
کادر آموزشی	یک نفر کارشناس باغبانی، یک نفر کارشناس ترویج
شرایط قبولی کارآموز	کسب نمره حداقل ۱۴ (میانگین نمرات نظری و عملی) نداشتن غیبت بیش از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره
کادر اجرایی	مدیریت ترویج و نظام بهره برداری استان اداره ترویج شهرستان مرکز آموزش روستائیان

هدف‌های دوره

هدف اساسی دوره «پرورش گل‌های گلدانی» عبارتند از :

۱- هدف‌های اختصاصی دوره

تربیت نیروی انسانی ماهر در زمینه پرورش گل‌های گلدانی

۲- هدف‌های آموزشی

۲-۱- هدف کلی : هدف کلی این دوره عبارت است از آشنایی کارآموز با روش‌های

علمی و عملی پرورش گل‌های گلدانی.

۲-۲- هدف‌های جزئی : هدف‌های آموزشی جزئی دوره برای ارتقاء سطح دانش و

مهارت کارآموزان به شرح زیر است :

- آشنایی با اطلاعات پایه در زمینه پرورش گل‌های گلدانی

- آشنایی با طراحی گلدانها و انواع گلدانها

- آشنایی با کاشت، داشت و مراقبت از گلدانها

- آشنایی با فعالیت‌های لازم برای نگهداری گل‌های گلدانی در طول سال

- معرفی انواع گیاهان و گل‌های گلدانی

۲-۳- هدف‌های رفتاری : در پایان دوره آموزشی کارآموزان باید بتوانند به توانایی‌های

زیر نایل شوند :

- اهمیت اقتصادی گل‌های گلدانی در ایران و جهان را توضیح دهند.

- نقش گلدانها را در طراحی شرح دهند.

- روند توسعه کشت گل‌های گلدانی در ایران را بیان کنند.

- انواع گلدانها را طراحی کنند.

- در مورد گلدانهای تزئینی و نحوه استفاده از آنها توضیح دهند.

- در مورد نقش پاسیوها در زیباسازی محیط شرح دهد.

- انواع آب نماها نام برده و نقش آنها را در جذابیت محیط بیان کنند.

- در استفاده از بسترهای آجری به عنوان گلدان تبحر کسب کنند.
- در استفاده از بسترهای چوبی به عنوان گلدان تبحر کسب کنند.
- از عهده کاشت انواع گلهای گلدانی برآیند.
- از عهده کاشت صحیح گلها در گلدان برآیند.
- شرایط مناسب کاشت انواع گلها را بیان کنند.
- نوع گلهای مناسب را با توجه به شرایط و محل کاشت مشخص کنند.
- ترکیب خاک مناسب را برای گلدان بیان کنند.
- بتوانند خاک با ترکیب مناسب تهیه کنند.
- نحوه صحیح آبیاری گلدانها را نشان دهند.
- به طور مناسب با آفات گلهای گلدانی مبارزه کنند.
- آفات و بیماریهای گلهای گلدانی را بیان کنند.
- نحوه رفع عوارض فیزیولوژیکی گلها را اعمال کنند.
- برای گلدانها شرایط محیطی مناسبی فراهم کنند.
- اقدامات مناسب مربوط به هر فصل را انجام دهند.
- نقش انتخاب رنگ گلها در طراحی را بیان کنند.
- در رابطه با استفاده از سبزیجات و صیفیجات بعنوان گلهای گلدانی توضیح دهند.
- نحوه استفاده از گلدانها برای جلب حیات وحش توضیح دهند.
- در رابطه با گلدانهای معطر توضیح دهند.
- بتوانند از ضایعات مختلف بعنوان گلدان استفاده کنند.
- برخی از گیاهان گلدانی را ذکر کنند.
- در مورد گلدانهای همیشه سبز توضیح دهند.
- بتوانند گلدانهای همیشه سبز را بصورت مناسبی پرورش دهند.
- نحوه کاشت صحیح گلدانهای همیشه سبز را به نمایش بگذارند.
- در رابطه با گلدانهای نیمه همیشه سبز توضیح دهند.
- در زمینه کاشت گلدانهای نیمه همیشه سبز تبحر پیدا کنند.

فرصت‌های شغلی

- کارآموزان پس از گذراندن دوره آموزشی «پرورش گل‌های گلدانی» قادر خواهند بود از فرصت‌های شغلی زیر استفاده کنند :
- ۱- در زمینه پرورش گل‌های گلدانی برای فروش مشغول بکار شوند.
 - ۲- در زمینه طراحی انواع گلدانها به فعالیت بپردازند.

مخاطبان دوره (کارآموزان)

- در دوره آموزشی «پرورش گل‌های گلدانی» کارآموز به کسانی اطلاق می‌شود که حداقل شرایط زیر را دارا باشند :
- ۱- علاقه‌مند به پرورش گل‌های گلدانی باشند.
 - ۲- دارای سطح سوادى در حد خواندن و نوشتن باشند.
 - ۳- سن آنها کمتر از ۱۸ سال نباشد.
- یادآوری (۱) :
- ۱- تعداد کارآموزان برای تشکیل و برگزاری هر دوره حداقل ۲۰ نفر و حداکثر ۲۵ نفر می‌باشد.

- ۲- کلیه علاقه‌مندان به پرورش گل‌های گلدانی می‌توانند در این دوره شرکت کنند.

مربیان دوره

- مربیان دوره آموزشی «پرورش گل‌های گلدانی» کسانی هستند که :
- در زمینه پرورش گل‌های گلدانی دارای تجربه کافی نظری و عملی باشند.
 - از عهده تدریس محتوای آموزشی نظری و عملی دوره برآیند.
 - دارای تحصیلات کارشناسی به بالا باشند.
- یادآوری (۱) :

۱- تشخیص صلاحیت علمی مربیان مذکور باید مطابق دستورالعمل صادر شده از سوی دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی ترویج انجام شود.

۲- در تدریس دوره اولویت با مربیانی است که دوره‌های تربیت مربی را طی کرده باشند.

۳- برای تدریس دوره کادر آموزشی باید شامل افراد زیر باشد:

- یک نفر کارشناس باغبانی

- یک نفر کارشناس ترویج

محتوای آموزشی دوره

محتوای آموزشی دوره «پرورش گل‌های گلدانی» مجموعاً ۱۶ ساعت است که ۶ ساعت آن به آموزش نظری و ۱۰ ساعت آن به آموزش عملی اختصاص یافته است.

محتوای آموزشی دوره به تفکیک محتوای نظری و نظری / عملی (توأم) به شرح زیر است:

۱- محتوای نظری

محتوای نظری مجموعاً یک ساعت از دوره را به خود اختصاص داده است که شامل سرفصل‌های زیر می‌باشد:

- کلیات، مقدمه، اهمیت اقتصادی گل‌های گلدانی در ایران و جهان، نقش گلدانها و طراحی، روند توسعه پرورش گل‌های گلدانی در ایران (یک ساعت).

۲- محتوای نظری و عملی (توأم)

محتوای نظری و عملی (توأم) مجموعاً ۱۵ ساعت است که ۵ ساعت به آموزش نظری و ۱۰ ساعت به آموزش عملی اختصاص یافته است. سرفصل‌های این بخش باید هم بصورت نظری و هم بصورت عملی تدریس شوند. سرفصل‌های مربوط به این بخش به شرح زیر است:

- طراحی گلدانها و انواع گلدان، گلدانها بعنوان چشم‌انداز، گلدانهای تزئینی، پاسیوها، آب‌نماها، ایوان و حیاط خلوت، بستر آجری بعنوان گلدان، بسترهای چوبی بعنوان گلدان (یک‌ساعت نظری و دو ساعت عملی)

- کاشت، داشت و مراقبت از گلدانها، کاشت انواع گلها در گلدانها (روش و چگونگی کاشت)، نوع گلهای مناسب با توجه به شرایط و محل کاشت، خاک مناسب و ترکیب آن، آبیاری، کوددهی و تغذیه گلها، مبارزه با آفات، مبارزه با بیماریها، حفظ ظاهر گلدانها و رفع عوارض فیزیولوژیکی، حفظ شرایط محیطی گلدانها (یک ساعت نظری و دو ساعت عملی)

- فعالیت‌های سالانه برای نگهداری از گلدانها، اقدامات مناسب برای زمانهای مختلف هرفصل، انتخاب رنگ گلها در طراحی‌ها، استفاده از سبزیجات و صیفی‌جات بعنوان گیاهان گلدانی، گلدانهای تزئینی، استفاده از گلدانها برای جلب حیات وحش، میوه در گلدانها، گلدانهای معطر، استفاده از ضایعات مختلف بعنوان گلدان (دو ساعت نظری و چهار ساعت عملی)

- معرفی برخی گیاهان گلدانی، گلدانهای همیشه سبز، گلدانهای نیمه همیشه سبز (یک‌ساعت نظری و دو ساعت عملی)

فضای آموزشی

فضای آموزشی اعم از (کلاس، کارگاه کار عملی، عرصه و ...) مورد نیاز باید از طریق مرکز آموزش روستائیان استان و یا شهرستان تأمین گردد. در صورتی که مراکز آموزشی در محل برگزاری دوره دسترس نباشد لازم است انتخاب مکان مطابق دستورالعمل‌های صادره از طرف دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی ترویج باشد.

یادآوری: جهت انتخاب فضاهای آموزشی موارد زیر لازم است مد نظر قرار گیرد:
- آئین‌نامه‌های دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی ترویج در ارتباط با فضای آموزشی دقیقاً رعایت شود.

- یکی از عوامل اساسی ارزیابی این دوره آموزشی کیفیت فضاهای آموزشی مورد استفاده خواهد بود.

شرایط قبولی

کارآموزانی در دوره موفق خواهند شد که حائز شرایط ذیل باشند :

- ۱- میانگین نمرات دروس عملی و نظری کمتر از ۱۴ نباشد.
- ۲- غیبت (موجه و غیرموجه) وی از $\frac{1}{5}$ کل ساعات دوره بیشتر نباشد.

اعطای گواهینامه

به کارآموزانی که این دوره را با موفقیت بگذرانند توسط مدیر ترویج و نظام بهره برداری استان گواهینامه مهارت اعطاء خواهد شد.

فهرست مهارتها و تواناییهای کارآموزان (حیطه شناختی و مهارتی)

ردیف	عنوان	صفحه
۱	آشنایی با اطلاعات پایه در زمینه پرورش گل‌های گلدانی	۱۳
۲	آشنایی با طراحی گل‌دانه‌ها و انواع آنها	۱۳
۳	آشنایی با کاشت، داشت و مراقبت از گل‌دانه‌ها	۱۳
۴	آشنایی با فعالیت‌های لازم برای نگهداری انواع گل‌های گلدانی در طول سال	۱۴
۵	آشنایی با انواع گیاهان و گل‌های گلدانی	۱۴

استاندارد مهارتی و آموزشی

دوره آموزشی پرورش گل‌های گلدانی

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	عملیات کارگاهی	زمان		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات
			روز	ساعت	
۱	کلیات ۱-۲ مقدمه ۱-۳ اهمیت اقتصادی گل‌های گلدانی در ایران و جهان ۱-۴ نقش گلدانها در طراحی ۱-۵ روند توسعه کشت گل‌های گلدانی در ایران		۱	-	وایت‌برد، مازیک، عکس، اسلاید، جزوه آموزشی
۲	۲ طراحی گلدانها و انواع گلدان ۲-۱ گلدانها بعنوان چشم‌انداز ۲-۲ گلدانهای تزئینی ۲-۳ پاسیوها ۲-۴ آب‌نماها ۲-۵ ایوان و حیاط خلوت ۲-۶ بستر آجری بعنوان گلدان ۲-۷ بسترهای چوبی بعنوان گلدان	بازدید از پارکها و فضاهای سبز، مشاهده نحوه کاشت در گلدان	۱	۲	وایت‌برد، مازیک، عکس، اسلاید، فیلم آموزشی، جزوه آموزشی تعدادی گلدان و نهال
۳	۳ کاشت، داشت و مراقبت از گلدانها ۳-۱ کاشت انواع گلها در گلدانها - روش و چگونگی کاشت ۳-۲ نوع گل‌های مناسب با توجه به شرایط و محل کاشت ۳-۳ خاک مناسب و ترکیب آن ۳-۴ آبیاری ۳-۵ کوددهی و تغذیه گلها ۳-۶ مبارزه با آفات (شته‌ها، کنه‌ها، مگس سفید، تریپس) ۳-۷ مبارزه با مهم‌ترین بیماریها (سفیدک حقیقی، سفیدک دروغی، آنتراکنوز، آنترناریا)	کار در پارکها و فضای سبز، آشنایی با شرایط محیطی گلدانها، آفات و بیماریها و روشهای رفع عوارض فیزیولوژیکی	۱	۲	وایت‌برد، مازیک عکس، اسلاید فیلم آموزشی جزوه آموزشی کمپوت، گل و تعدادی گلدان

استاندارد مهارتی و آموزشی

دوره آموزشی پرورش گل‌های گلدانی

ردیف	عنوان توانایی و مطالب تئوری	عملیات کارگاهی	زمان		نام و مشخصات وسایل و تجهیزات		
			روز	ساعت			
۳-۸	حفظ ظاهر گلدانها و رفع عوارض فیزیولوژیکی حفظ شرایط محیطی گلدانها						
۴ ۴-۱ ۴-۲ ۴-۳ ۴-۴ ۴-۵ ۴-۶ ۴-۷ ۴-۸	فعالیت‌های سالانه برای نگهداری از گلدانها اقدامات مناسب برای زمانهای مختلف هر فصل انتخاب رنگ گلها در طراحی‌ها استفاده از سبزیجات و صیفی‌جات بعنوان گیاهان گلدانی گلدانهای تزئینی استفاده از گلدانها برای جلب حیات وحش میره در گلدانها گلدانهای معطر استفاده از ضایعات مختلف بعنوان گلدان	بازدید از انواع گل‌های گلدانی در پارکها و فضاهای سبز و آشنایی با انواع مناظر آنها	۲	۴	وایت‌برد، ماژیک، عکس، اسلاید، فیلم آموزشی، جزوه آموزشی تعدادی ظروف ضایعاتی، تعدادی گل و مقداری کمپوت		
۵ ۵-۱ ۵-۲ ۵-۳	معرفی برخی گیاهان گلدانی گلدانهای همیشه سبز گلدانهای نیمه همیشه سبز معرفی برخی گل‌های گلدانی	آشنایی با گلدانهای همیشه سبز و نیمه همیشه سبز در پارکها و فضاهای سبز	۱	۲	وایت‌برد، ماژیک، عکس، اسلاید، فیلم آموزشی، جزوه آموزشی تعدادی از انواع گلدانهای مختلف		
جمع کل ساعات					۱۶	۱۰	۶